

Hur möter vi framtiden

Protokoll fört vid kontraktsprostvisitation i Hudiksvallsbygdens församling
21-23 och 26 februari 2023

Visitor: Sofia Aspling

Notarie: Mats Lagergren

Bilagor

Kungörelse med program och närvarolistor

Tidigare visitationer

Förvaltningstillsyn

Inledning

Hudiksvallsbygdens församling bildades 2014 då Hudiksvall-Idenors församling lades samman med Hälsingtuna-Rogsta församling. Det är en sammanläggning som har gått relativt smärtfritt även om det fortfarande lyser igenom en identifikation med den tidigare församlingen eller kanske än mer än kärlek och ett engagemang för den kyrka som ligger närmast.

I församlingen bor 20 075 människor och av dessa är 13 341 eller 66,5 procent medlemmar i Svenska kyrkan. Det kan jämföras med Uppsala stift som helhet där 56,5 procent är medlemmar. Medelåldern i kommunen är 44,9 år att jämföra med Uppsalas 39 år. Andelen utrikesfödda är 10,1 procent, Uppsala 23 procent. 72 procent bor i tätort, Uppsala 89 procent men den siffran är högre när det gäller församlingen som i första hand omfattas av tätorten Hudiksvall. Arbetslösheten är något lägre än Uppsala 18 procent jämfört med 24 procent och medelinkomsten högre 29 150/28 867. Den uppsalabo som vill flytta till Hudiksvall kan glädja sig åt betydligt lägre huspriser, genomsnittspriset ligger på 2,2 miljoner i stället för Uppsalas 5,1 miljoner. I församlingen finns en viss befolkningsökning som till en del kompenseras nedgången av medlemmar.

Ungdomar kan gå i skolan upp till gymnasiet och de som studerar vidare måste sedan flytta. De ungdomar vi träffade bekräftade den bilden och andra vi mötte under visitationen menade att det är vanligt men att många sedan väljer att flytta tillbaka när de bildar familj. Kanske av längtan till hembygden, kanske för glädjen att bo i en stad som många beskriver i positiva ordalag, tillräckligt liten för att det ska finnas en närhet mellan människor men tillräckligt stor för att erbjuda den service som behövs. Det finns också en stark tradition med mycket kultur, både lokalt och med tillresta artister.

Hudiksvall är centralorten för den nordöstra delen av Hälsingland med sin gymnasieskola, sjukhuset och utbud av arbetsplatser. Den största arbetsgivaren är kommunen med 3 000 anställda och i övrigt domineras arbetsmarknaden av småföretag med max 50 anställda där de 6 500 anställda utgör 35 procent av alla jobb och 57 procent av de privata jobben. Den stora majoriteten av småföretagen är ägarledda företag där ägaren både leder och arbetar i företaget.

Kyrkor, kapell och gudstjänster

I församlingen finns det sex kyrkor och till det sju fiskarkapell och under visitationen fördes många samtal om hur de bäst kan användas i framtiden.

Jakobs kyrka är tydligt församlingens huvudkyrka och har ett fantastiskt läge mitt i staden, nära till stationen och till de stråk där människor rör sig. Intill ligger Jakobsgården och ytterligare en lokal, Längan, som används i verksamheten. Tack vare det fantastiska läget och tack vare att kyrkan med hjälp av ideella medarbetare hålls öppen kommer många för att besöka kyrkan. Jakobs kyrkan är den äldsta byggnaden i Hudiksvall, byggd på 1600-talet och den har genomgått en större renovering som blev klar i oktober 2019.

Ännu äldre är **Idenors kyrka** som i sin nuvarande skepnad invigdes 1306 men som har en historia som går längre tillbaka i tiden. Nu är Idenor en stadsdel på randen till Hudiksvall, kyrkan ligger i utkanten av bostadsområdet men nära skolan. Under 2022 firades här sju gudstjänster och det finns en tanke att särskilt uppmärksamma Mariadagarna då det är en Mariakyrka.

Rogsta kyrka en 1800-talskyrka och den största kyrkan i församlingen. Även här firas gudstjänster ganska sällan, bland annat allhelgona och julotta. Vid Kristi Himmelfärd firas en friluftsgudstjänst på hembygdsgården.

Hälsingtuna kyrka är församlingens äldsta kyrka, från 1300-talet, och i dess historia ryms att Natan Söderblom, då 18 år, höll sin första predikan här. Huvudgudstjänst firas var annan vecka och den utgör centrum för församlingens pilgrimsverksamhet.

Björkbergs kyrka invigd 1980, är belägen i Hudiksvalls östra stadsdel och jämngammal med området. Här ryms allt under ett tak och det finns en närhet mellan gudstjänstrum, verksamhetslokaler och kök.

Håsta kyrka är församlingens nyaste kyrka och invigdes 1982. Kyrkan har samma struktur som Björkbergs kyrka och de båda kyrkorna har en närhet till skolan.

Utöver dessa kyrkor finns i församlingen sju fiskarkapell som flitigt används under sommarhalvåret för gudstjänster, dop och vigslar. Det är **Agö, Bergön, Bålsö, Hölick, Kråkö, Kuggörarna** och **Olmens kapell**.

Frågan om framtiden har funnits med under hela visitationen och det gäller i hög grad kyrkor och kapell med gudstjänster och övrig verksamhet. Jakobs kyrka är församlingens huvudkyrka och där firas högmässa varje söndag klockan 11.00 och därtill olika gudstjänster i veckan. I Hälsingtuna och Björkbergs firas gudstjänst växelvis varannan söndag och i övriga kyrkor mer sällan. I församlingsinstruktionen betonas att gudstjänsten är bön och lovsång inför den levande Herren och att visionen för församlingens gudstjänstliv är att fler ska få växa i tro på Kristus, leva i sitt dop och delta i nattvardsfirandet. Här betonas bredd och variation parat med kontinuitet och vikten av att många är delaktiga i gudstjänsten. Visitor underströk vikten av begriplighet. Även när gudstjänster inte firas varje söndag måste det ske med en regelbundenhet som gör det lätt för den som vill fira gudstjänst. Hon lyfte även alternativa tider och former för gudstjänst och att en gudstjänst som firas en eftermiddag i veckan har samma värde som den som firas söndag klockan 11.

I församlingen finns ett rikt körliv som berikar gudstjänstlivet och det finns körer för alla åldrar. Barn- och ungdomskörerna möts enligt konceptet soul children och teens som bygger på samverkan med andra Soul Children-körer och körerna har deltagit i stora Soul Children-festivaler. När det gäller gudstjänststatistik visar den en liknande bild som Svenska kyrkan i stort och på grund av pandemin är det naturligtvis en kraftig nedgång de senaste åren. Det

finns all anledning att studera statistiken när 2022 års siffror publiceras. Ser man på tioårsperioden före pandemin, 2009-2019 är det en kraftig nergång, till mindre än hälften, när det gäller antalet huvudgudstjänster och även besök vid dessa. Däremot är det en liten ökning av antalet andra gudstjänster och endast en liten minskning av besök. Det finns goda skäl att analysera detta närmare, inte minst utvecklingen när det gäller huvudgudstjänster.

I samtalen om framtiden lyftes frågorna om kyrkornas roll och så även andra byggnader. Av förvaltningstillsynen framgår att församlingen totalt har 62 byggnader, varav 6 kyrkor, och till detta kan läggas 7 skärgårdskapell. Det finns en stor medvetenhet om att detta är en tung börda som i framtiden kräver åtgärder och frågor om vad som ska behållas, hur planerna ser ut för underhåll och vad som eventuellt kan avyttras. Visitator uppmanade till att fundera hur de olika kyrkorna och församlingshemmen bäst ska användas. Kanske ska Rogsta kyrka bli församlingens konsertkyrka, kan det bli så att de som i dag hyr in sig i Håsta och Björkberg i stället tar över kyrkorna och att församlingen hyr vid behov. Hon lyfte även möjligheten att lyfta in verksamhet i kyrkan. I Rogsta kyrka skulle det med relativt små medel gå att skapa ett utrymme för barnverksamhet, studiecirkel, kyrkkaffe och sopplunch. Hon väckte även frågan om att generellt ta in verksamhet i kyrkorna. På sikt skulle det kunna leda till att församlingen kan avyttra andra byggnader.

Det finns en stor medvetenhet, bland förtroendevalda, anställda och generellt bland församlingsbor att byggnader utgör en stor och växande del av församlingens ekonomi. Inför budgetarbetet finns ett direktiv hur mycket som reserveras för löner och fastighetsunderhåll och hur mycket som blir tillgängligt för verksamheten. Det finns också en uttalad prioritering för vilka byggnader som kan avyttras. Detta blev ett av samtalsämnena i mötet med kyrkorådet och där fanns också många andra goda tankar inför framtiden.

Här behöver något sägas om skärgårdskapellen som är ett arv från en statlig fiskepolitik från medeltiden. Fiskerätten tillhörde på ostkusten jordägare, till skillnad mot västkusten där det rådde fri fiskerätt. Kronan la under medeltiden beslag på fiskevatten längre ut i havsbandet, något som gav möjlighet för andra än bönder att få tillgång till fiskevatten och den åtråvärda strömmingen. Fiske blev en säsongsnäring för främst stadsbor som kunde få utskärsfiskelägen sig tilldelade av kronan. I fiskelägren byggdes kapell som ägdes gemensamt. Det äldsta är Bålsö som invigdes tidigt 1600-tal och under samma århundrade samt det därpå följande byggdes Bergön, Kuggören, Kråkö och Agö. På 1900-talet kom Höllick och det nyaste kapellet Olmen, invigt 1956, till. Tre av kapellen ägs av församlingen, de övriga ägs av kommunen eller en stiftelse men det finns en förväntan att församlingen ska ansvara för skötsel och underhåll. Runt varje kapell finns en grupp ideella som värnar om sina kapell och som gör goda insatser. I samtalen betonas kapellen som mötesplatser och det stora kulturhistoriska värde som de representerar. Frågor väcktes om det går att få stöd från annat håll den dag som de blir en alltför tung börda för församlingen, till exempel privata sponsorer eller EU-projekt.

På samma sätt som med fiskarkapellen finns det människor som känner för ”sin” kyrka som de har ägnat stor kärlek och stort engagemang. Här krävs ett klokt och modigt ledarskap som kan se till hela församlingens bästa och ibland stå emot starka röster som kanske ändå representerar ganska få människor. Det finns all anledning att känna tacksamhet för det engagemang som har funnits genom åren, även om en ny tid kräver ett nytt sätt att tänka. En viktig påminnelse finns i förvaltningstillsynen som pekar på att målkapitalet inte är så stort som det borde vara. Det är inte rött, dvs alarmerande men inte heller grönt utan den gula färg som pekar på att det är viktigt att tänka till.

Undervisning

”Församlingen vill erbjuda en gemenskap där både stora och små ska känna sig sedda och välkomnade. Församlingen ska vara en växtplats där vi får lära känna oss själva, varandra och Gud genom bibelns berättelser, samt genom upplevelser av kristen tro och gemenskap i gudstjänstliv. Dopet ska synliggöras som vägen in i ett liv med Kristus och församlingen.” Så skrivs om undervisning i församlingsinstruktionen. I församlingen finns verksamhet för barn och unga på flera platser, både fast gruppverksamhet och öppen verksamhet. Tack vare närheten till skolan, både i Håsta och Björkberg kan barnen gå direkt från skolan eller för de mindre hämtas och sedan lämnas efter verksamheten. Den nära kontakten med skolorna har lett till att det finns en plan för skolkontakter från förskoleklass till årskurs sex. Planen är framtagen tillsammans med skolan och följer läroplanen. Här uppmanade visitator att ta en förnyad kontakt då det har kommit en ny läroplan. Den största gruppen av ungdomar är de unga ledarna som före pandemin uppgick till sextio stycken. Det finns också en ungdomsgrupp för den som vill träffas utan att vara ledare som samlar en betydligt mindre skara men som är viktig för dem som kommer. Samverkan sker med både frikyrkor och föreningsliv. Under visitationen väcktes tanken att utveckla det samarbetet när det gäller konfirmandarbete som kunde kombineras med till exempel segling, ishockey eller badminton.

För vuxna, eller rättare sagt för alla åldrar, finns en rad mötesplatser. Längan som ligger intill Jakobsgården bjuder in till en öppen gemenskap i Jakobs hörna och där finns också ett språkcafé. På flera ställen bjuds in till sopplunch där det är ett föredrag eller något annat program. Församlingen erbjuder också bibelstudier, studiecirkel i kristen tro, föreläsningar, samtals- och bönegrupper. Bakom rubriken stillhetsarbete finns meditation, retreat, stilla vandring och pilgrimsvandring.

När det gäller dop med utgångspunkt hos dem som har minst en förälder som är medlem i Svenska kyrkan ligger församlingen i nivå med riksgenomsnittet sett över en tioårsperiod. Motsvarande siffor för konfirmation pekar på att det är något högre och fram till pandemin fanns en viss uppgång. Som i hela Sverige innebär pandemin ett hack i alla kurvor och den gemensamma utmaningen är att komma tillbaka till goda vanor.

Diakoni

Tre diakoner och en diakoniassistent leder det diakonala arbetet som även engagerar många ideella ledare. Även här finns många mötesplatser runt om i församlingen men naturligt en koncentration till Jakobsgården och Längan. En av diakonerna har 40 procent av sin tjänst på sjukhuskyrkan, en annan ansvarar för de ideella medarbetarna som är 83 till antalet, förutom körsångare och unga ledare. Trots de många som redan är engagerade märks en tydlig vilja att göra mer då behoven är så stora. Diakonerna nämner stora behov när det gäller missbruk och integration. De talar också om en otillfredsställande situation på många äldreboenden. Bland annat har hospiceavdelningar ersatts med hospiceplatser som är blandade med boende med vitt skilda behov. Församlingen delar ut matkassar, presentkort och matlådor och de önskar att affärsidkarna i högre grad kunde bidra genom att kyrkan fick en rejäl rabatt på de inköp som görs för sådana akuta insatser.

Arbete sker i nära samarbete med kommunen och samtal sker med socialnämndens ordförande och ansvarig för socialt förebyggande arbete.

I församlingsinstruktionen skrivs att det diakonala förhållningssättet (se, bedöma, handla) ska genomsyra all församlingens verksamhet men diakonerna har särskilda uppdrag för det

arbetet och att diakoni uttrycks genom kärlek till medmänniskan oavsett ålder, härkomst, bakgrund, etnicitet och klasstillhörighet.

Visitor uppmanar att vara tydlig med gränsen vad som ryms inom diakoni och vad som är kommunens skyldighet, en gräns som kan vara svår att hålla fast vid inför mötet med människor i nöd.

I sjukhuskyrkan arbetar förutom diakonen även en präst på 80 procent och en pastor på halvtid från Equmeniakyrkan. Statistiken talar om att det under ett år sker 4 700 möten. Arbetet bedrivs utifrån ett avtal med regionen och i samtal med den som är kontaktperson gentemot sjukhuskyrkan underströks den stora betydelse detta arbete har med samtal om livsvillkor utifrån mening, identitet, liv, död, lidande, ondska och lycka. Det är samtal som förs utan journaler och i vetskap om att det råder tystnadsplikt. Sjukhuset är mångkulturellt och mångreligiöst och vid behov förmedlar sjukhuskyrkan kontakt med företrädare för andra trosriktningar.

Mission

I församlingsinstruktionen betonas församlingen som en miljö att tillsammans söka svar på livets frågor, både för den som är sökande, ny eller mer etablerad i ett kyrkligt sammanhang. ”Att vara tydlig kyrka och stå för det som ingen annan i samhället kan stå för, samtidigt vara begriplig för människor med svag relation till församlingen, är en utmaning.”

Genom hela visitationen fördes samtal om hur kyrkans gudstjänster och annan verksamhet ska bli mer tillgänglig och mer relevant för allt fler och det är en inställning som återkom i alla sammanhang. Det handlar om att fysiskt hålla kyrkor öppna och att hjälpa dem som vill komma dit, till exempel genom kyrktaxi. Sinnesrogudstjänster, messy church samt konserter och musikgudstjänster är exempel på ambitionen att motivera fler att besöka kyrkorna. Genom ett medvetet kommunikationsarbete i olika kanaler sprids kunskapen om det som sker. Vid flera tillfällen talas om en ökad samverkan med föreningar, kommun och andra aktörer i samhället. Den regelbundna kontakten med skolan gör att alla barn får möjlighet att komma i kontakt med sin kyrka.

Församlingens internationella grupp består av ideella medarbetare som brinner lite extra för detta viktiga arbete. Gruppen samordnar församlingens olika arrangemang och insamlingar men spelar också en viktig roll som opinionsbildare och kunskapsförmedlare av internationella frågor här hemma och ute i världen, text från församlingens hemsida. Församlingen har även en vänförsamling i Ustron i Polen.

**Visitationspredikan Hudiksvallsbygden
Jakobs kyrka 2023-02-26
1:a söndagen i fastan: Prövningens stund
Visitationens tema: Hur möter vi framtiden?**

Den här veckan har jag på uppdrag av biskopen i Uppsala stift fått genomföra prostvisitation här i Hudiksvallsbygdens församling, temat för visitationen har varit ”Hur möter vi framtiden?”. Jag har valt att under denna visitation föra samtal med personal, förtroendevalda och engagerade framför att besöka specifika grupper och verksamheter. Vi har träffats i de olika kyrkorna och församlingshemmen och samtalen har handlat om vad som händer under en vecka och hur församlingen på bästa sätt kan möjliggöra för att fortsätta utöva sitt uppdrag i en tid av förändring. I mötet med anställda och förtroendevalda har vi fördjupat samtalen och även blivit mer konkreta utifrån de pastorala, ekonomiska, demokratiska och organisatoriska bärkrafter som en församling måste ha för att kunna bedriva gudstjänst, undervisning, diakoni och mission på ett tillfredställande sätt. Jag har också fått förmånen att samtala med några ungdomar i ungdomsgruppen och med de ansvariga för några av de skärgårdskapell som finns inom församlingen.

”Prövningens stund” är dagen tema – och visst kan det väl ibland kännas som en prövning när vi ser att framtiden innebär minskande resurser och kanske omvälvande förändringar i församlingen. Men visitationsdagarna har inte varit en prövning för prosten – varje dag har jag kommit hem och känt mig glad över de möten och samtal som ägt rum!

Här i Hudiksvallsbygdens församling finns en vilja att vara kyrka, här finns människor som vill kyrkan och församlingen väl, här finns ett engagemang och en glädje i att, på olika sätt, vara del av församlingens verksamhet. Församlingens verksamhet är stor, även om den inte ser lika ut kring varje kyrka och i varje del av församlingen. Här finns gudstjänster av olika slag och på olika dagar, här finns grupper, aktiviteter och körer för nästan alla åldrar. Här finns diakonal verksamhet med öppet hus, hembesök, sjukhuskyrka och socialt stöd. Här finns samverkan med bland andra skolan, hembygdsföreningar, EFS och frikyrkan. Men det finns en oro över att allt inte ska kunna fortsätta som det är eller att det ska ”tas bort” ännu mer. I hela Svenska kyrkan står vi inför tider av minskade ekonomiska resurser. Kyrkan får färre medlemmar, inte nödvändigtvis för att människor väljer att gå ut kyrkan utan för att det är färre som blir medlemmar/döps än som dör. Samhällsekonomi blir sämre vilket påverkar intäkterna i form av kyrkoavgift negativt samtidigt som kostnader för drift och underhåll av fastigheter och lönekostnader för anställd personal ökar. Detta om något innebär en prövning för församlingen. Det går inte att i längden ha kvar alla tak och det kommer inte att finnas anställd personal på samma sätt som tidigare. Här måste vi alla hjälpas åt att tänka rätt och hållbart för framtiden.

Hudiksvallsbygdens församling har många hus/fastigheter. Det finns riktigt gamla medeltida, stora 1600- och 1800-tals och moderna kyrkor. I de äldre kyrkornas närhet finns också församlingshem och andra byggnader. Allt från kyrkor och kyrkstallar till skolbyggnader och församlingshem har till kommit i tider då de på olika sätt behövdes för den verksamhet som låg i tiden just då. Men: Samhället är under ständig förändring och olika tider har olika förutsättningar. I dag är till exempel människor mer rörliga än de var för bara 100 år sedan, vilket innebär att allt inte måste finnas i omedelbar närhet av där man bor, ibland är det till och med en fördel om man kan träffas för olika aktiviteter i närheten av skolan eller arbetet och kanske shoppingcentret.

Den nyrenoverade Jakobs kyrka med sina aktivitetslokaler i S:t Jakobsgården och dess närhet har ett optimalt läge mitt i stan. Här rör sig människor i alla åldrar både vardag och helg och det gör det enkelt att ta sig till församlingens olika verksamheter.

De moderna stadsdelskyrkorna i Håsta och Björkberg är strategiskt byggda där människor bor

och där skolor finns i omedelbar närhet. Dessa kyrkor är också praktiska utifrån att de inrymmer verksamhets- och samlingslokaler i samma byggnad som kyrkorummen. De medeltida kyrkorna i Idenor och Hälsingtuna med sina samlingslokaler har med tiden hamnat lite på sidan om i förhållande till dagens bostadsområden och var människor rör sig. I Idenor finns i och för sig närheten till skolan, men själva bostadsområdet ligger närmare stan dit människor dras.

Den största kyrkan i församlingen ligger i Rogsta. Här inbjuder kyrkorummet till att stora konsertarrangörer gärna vill hyra in sig, men kostnaderna för att värma kyrkan är höga och möjligheten att bedriva vardagsverksamhet påverkas av att församlingshemmet är i dåligt skick.

Av de sju skärgårds-/fiskarkapell som finns inom församlingen är tre i församlingens ägo, men det är församlingen som står för underhåll och till viss del verksamhet även för övriga. Det var Anden som förde Jesus ut i öknen för att prövas av Satan. Hos Lukas och Matteus är berättelsen om Jesus i öknen mer omfattande och vi får veta mer om hur Jesus blev prövad/frestad (på bibelns båda grundspråk, hebreiska och grekiska, finns bara ett ord för det vi översätter med prövas och frestas) och om det bara hade handlat om människan Jesus skulle han kanske valt en väg som gynnade honom själv, men Jesus var verkligen Guds Son och visste att hans uppdrag var större än bara det som rörde honom själv och Guds Ande var med honom så att han kunde stå emot och välja mänsklighetens bästa före sitt eget.

Låter vi oss föras/ledas av Anden i vårt uppdrag att vara kyrka/församling i dag? Eller går vi våra egna vägar och försöker vi lösa saker och ting, var och en, utifrån oss själva och vår egen situation just nu?

Under alla de samtal som förts har det kommit fram många goda tankar och idéer till lösningar för hur verksamhet ska kunna bedrivas i framtiden, en framtid som inte alls är avlägsen utan börjar här och nu, i Hudiksvallsbygdens församling. Det finns en god förståelse för att det måste till förändring på många olika sätt, även om man kanske kommer att sakna att det inte alltid kan bli som förr.

Längre tillbaka fanns en präst och en kantor som också var lärare, övrig verksamhet sköttes av prästfrun, om det fanns en sådan, och av ideella krafter. För 50 år sen var de allra flesta svenskar var medlemmar i Svenska kyrkan och församlingarnas ekonomi var god, kyrkan kunde börja anställa personal som bland annat tog hand om församlingsverksamheten och administrationen. Nu är vi åter på väg mot en tid där det inte finns möjlighet att ha så många anställda som vi haft under senare år. För många av de administrativa uppgifterna finns tack vare modern teknologi möjlighet att få hjälp från både stiftet och kyrkan på nationell nivå genom till exempel Gemensam Telefoni-Plattform, Servicebyrå och Nationellt Lönecentrum. Församlingsverksamheten och den församlingsvårdande personalen kan inte flytta bort i ”cyberrymden” utan måste finnas och bedrivas på plats – där behövs också Du, som är en vanlig församlingsbo! Att vara ideell/volontär i församlingen är ett viktigt uppdrag för att församlingsverksamheten ska ha en framtid och uppgifterna är många – så: Vad kan och vill just Du hjälpa till med? Tänk på alla de grupper som redan finns i församlingen, kan Du göra något där? Eller har Du egna idéer som kan genomföras inom församlingen? När anställda och ideella arbetar tillsammans kan verksamheten både finnas kvar, ibland i förändrad form, och utvecklas under nya förutsättningar.

Det pågår ett arbete med att se över vilka byggnader som behöver renoveras och förändras, vilka som kanske kan avyttras och vilka som fungerar bra som de är. När byggnader avyttras behöver det också komma till andra möjligheter att bedriva verksamhet, som samverka med andra aktörer i samhället. Kan man kanske hyra in sig i kvarterslokaler, skolor, hos andra kyrkor och samfund för den tid som verkligen behövs för respektive verksamhet? Idag hyr två olika eritreanska föreningar/församlingar in sig i Håsta respektive Björkbergs kyrkan – kan det bli så att Svenska kyrkan hyr av eritreanerna till exempel? Kan det bildas en förening eller

en stiftelse som tar över ansvaret för de kulturhistoriskt värdefulla skärgårds/fiskarkapellen när Hudiksvallsbygdens församling inte längre har de ekonomiska resurserna? Går det att flytta in församlingsverksamhet i Rogsta kyrka genom att utföra en mindre ombyggnad av kyrkorummet? Kan fler verksamheter samsas om samma utrymmen i S:t Jakobsgården och kan viss vardagsverksamhet flytta in i Jakobs kyrka?

Här gäller det att tänka till strategiskt och inte frestas att låta få men starka röster styra de beslut som fattas. Vissa beslut kommer att vara obekväma och prövningen under en tid att bli stor men det är ändå viktigt att besluten fattas och inte skjuts på framtiden.

När beslut är fattade om kyrkor, församlingshem, personalfördelning och verksamhetsinriktning behöver församlingen hitta en ny rytm för att i rimlig omfattning fira gudstjänster och bedriva verksamhet med regelbundenhet i de olika församlingsdelarna.

”Kyrkan” i Hudiksvall är inte de som arbetar här, inte de förtroendevalda, inte ens de som går i kyrkan – kyrka och församling är något man är tillsammans, så Hudiksvallsbygdens församling är alla Ni som bor här och är medlemmar i Svenska kyrkan, oavsett om Ni arbetar, är förtroendevalda, kyrkobesökare, verksamhetsdeltagare, körsångare eller något annat – Ni har alla ansvar för att Gudstjänst, Undervisning, Diakoni och Mission bedrivs och utövas i Hudiksvall!

Tillsammans kan Ni, ledda av Anden, stå emot frestelser och gå igenom prövningar, bli starka och utvecklas i Kristus och därmed, kanske till och med betjänade av änglar, hitta nya vägar för att Svenska kyrkan i Hudiksvallsbygdens församling ska göra avtryck i människors liv och Kristus bli känd och älskad.

Amen.

// Sofia Aspling, kontraktsprost i Hälsinglands norra kontrakt

Vid den efterföljande samlingen lämnas ordet fritt

Tack framförs för en strålande predikan som har givit hopp.

En fråga ställs om verksamhet för barn och unga vuxna i gudstjänst och hur de ska lockas. Prosten pekar på att det är en viktig fråga och att det finns mer verksamhet under hela veckan. Messy church och språkcafé lyfts som positiva exempel.

En fråga ställdes om de ideella som från början var tänkt att ingå i programmet. Visitor betonar att alla har varit välkomna till samlingarna i kyrkorna och att allt inte ryms i ett visitationsprogram.

Kungörelse

Kontraktspastorvisitation i Hudiksvallsbygdens församling, 21-23 och 26 februari 2023

Tema: Hur möter vi framtiden

Notarie: Mats Lagergren

På uppdrag av biskop Karin Johannesson kommer jag att visitera Hudiksvallsbygdens församling, 21-23 och 26 februari 2023.

Alla är varmt välkomna att delta i gudstjänster och andra offentliga samlingar under visitationen.

Harmånger den 9 januari 2023

Sofia Aspling

Kontraktspastor

Program med närvarolistor

Under hela visitationen deltog Sofia Aspling, kontraktspastor och visitor, Björn Wiksten, kyrkoherde och Mats Lagergren, notarie

Tisdag 21 februari

10.00 Medarbetarsamling Jakobsgården

Närvarande: Leif Berglund, kyrkogårdschef, Marie Lennholm, musiker, Edit Åkerlund Vallingstam, präst, Katarina Pettersson, församlingspedagog, Lars Kjellin, vaktmästare, Monika Andersen, diakon, Lotta Thurffjell, kommunikatör, Martin Bertell vaktmästare, Hanna Niemi, sjukhuspräst, Kristofer Sundman, kantor, Erik B Tanzborn, präst, Lena Svahn, husmor, Cathrin Engqvist, barnledare, Pernilla Andersson, kamrer, Monalisa Granath, administratör, Sylvia Wiksten, diakon, Tomas Jönsson, präst, Petra Elmqvist, barnledare, HeHelen Forsberg, Elida Näsman, Kicki Turri, kansliassistent, Lena Melin, barnledare, Astrid Uhlin, präst, Peter Thurffjell, diakon och Anette Hylander, musiker

12.15 Veckomässa Jakobs kyrka, samtal om gudstjänstlivet och kyrkorummet

Närvarande. Leona Furthenback, kyrkvård, Rickard Saur, vaktmästare/kantor, Edit Åkerlund Vallingstam, präst, Sylvia Wiksten, diakon, Tomas Jönsson, präst, Erik B Tanzborn, präst, Ragnar Sidenvall, kyrkvård, Kristoffer Sundman, musiker, Katarina Pettersson, församlingspedagog, Anette Hylander, musiker, Ann-Louise Strömberg, kyrkvård, Astrid Uhlin, präst och Monika Andersen, diakon

14.30 Samtal med diakonerna

Närvarande: Peter Thurffjell, Sylvia Wiksten och Monika Andersen

15.45 Håsta kyrka, samtal om gudstjänstlivet och kyrkorummet

Närvarande: Astrid Uhlin, präst, Edit Åkerlund Vallingstam, präst, Gun Sundqvist, kyrkvård, Martin Bertell, vaktmästare, Mari Lennholm, musiker och Petra Elmqvist, barnledare

18.00 Kväll med ungdomsgruppen med temat "Hur möter vi framtiden?"

Vegard Theodorsen, Simon Theodorsen, Astrid Olsson, Lisa-Maria Svensson, Cathrin Engqvist, barnledare och Elida Näsman, ungdoms- och konfirmandledare

Onsdag 22 februari

13.00 Besök i sjukhuskyrkan, samtal med sjukhusledningen

Närvarande: Pia Johansson, utbildningschef och kontaktperson för sjukhuskyrkan, Hanna Niemi, präst och Peter Thurfjell, diakon

14.30 Björkbergs kyrka, samtal om gudstjänstlivet och kyrkorummet

Närvarande: Elida Näsman, ungdoms- och konfirmandledare, Lars Kjellin, vaktmästare, Marie Lennholm, musiker Sylvia Wiksten, diakon, Cathrin Engqvist, barnledare, Lena Melin, barnledare, Astrid Uhlin, präst, Eva Fernström, kyrkvård och Gun Sundqvist, kyrkvård

16.00 Samtal om skärgårdskapellen, Jakobsgården

Närvarande: Bergö kapell: Elsie Bäcklund-Sandberg, Eva Björk, Kent Sandberg, Håkan Rud och Ingrid Rud, Olmens kapell: Mona Persson, Bålsöns kapell; Åke Sehlin, Cina och Tomas Glantz samt Höliks kapell: Nils Erik Andersson. Från kyrkorådet närvarade Rune Jonsson, ordförande och Ruth Bodén

17.00 Möte med kyrkorådet och representanter för skärgårdskapellen

Träff med kyrkorådet

Närvarande: Rune Jonsson, Christer Jonsson, Barbro Ryttinger, Gun Sundqvist, Lillian Holmgren, Ulla Karlsson, Ruth Bodén, Per Svensson och Calle Bylin

Torsdag 23 februari

13.30 Rogsta kyrka, samtal om gudstjänstlivet och kyrkorummet

Närvarande: Yvonne Söderström församlingsbo, Maud Larsson, kyrkvård, Hildur Forsman, församlingsbo, Anna Sundqvist, kyrkvård, Ragnar Sidenvall, kyrkvård, Helen Forsberg, vaktmästare Leif Berglund, fastighet, Kerstin Karlsson, förtroendevald, Tomas Jönsson, präst och Barbro Ryttinger, förtroendevald

14.30 Hälsingtuna kyrka, samtal om gudstjänstlivet och kyrkorummet

Närvarande: Eva Fernström, kyrkvård, Mari Lennholm, musiker, Lilian Holmgren, församlingsbo, Lars Kjellin, vaktmästare och Tomas Jönsson, präst

16.00 Idenors kyrka, samtal om gudstjänstlivet och kyrkorummet

Närvarande: Lena Melin, barnledare, Erik B Tanzborn, präst Ulla Karlsson, kyrkvård, Janne Holmström, vaktmästare Ragnar Sidenvall, kyrkvård, Anette Hylander, musiker och Astrid Uhlin, präst

Söndag 26 februari

11.00 Jakobs kyrka, visitationshögmässa

Tidigare visitationer

Biskop Ragnar Persenius visiterade Hudiksvallsbygdens församling den 23, 27, 28 och 29 oktober samt 8 november 2015. Notarie var Rose-Marie Rönnblom

Domprost Tuulikki Koivunen Bylund visiterade Hälsingtuna-Rogsta församling 23,24 och 26 oktober 2003. Notarie var Claes Göthberg

Kontraktspastor Bo Johansson visiterade Hudiksvalls-Idenors församling 2004, notarie var Claes Göthberg

Förvaltningstillsyn i Hudiksvallsbygdens församling

Sammanfattning

Utifrån stiftsorganisationens förvaltningstillsyn bedöms Hudiksvallsbygdens församlings förvaltning inom begravningsverksamhet, miljö och ekonomi vara god. Med god förvaltning avses att pastoratet uppfyller alla regleringar som var del av förvaltningstillsynen.

Förvaltningen inom kulturarv, dokumenthantering, arbetsmiljö och styrning och ledning bedöms utifrån stiftsorganisationens tillsyn vara adekvat. Med adekvat förvaltning avses att församlingen uppfyller i princip alla regleringar som var del av förvaltningstillsynen, men att någon enstaka aspekt behöver åtgärdas.

Förvaltningen inom fastighet och GDPR bedöms vara bristfällig. Med bristfällig förvaltning avses att församlingen behöver åtgärda flera aspekter för att uppfylla de regleringar som var del av förvaltningstillsynen.

Nedan listas de åtgärder som behöver vidtas inom olika områden för att efterleva regleringar, (mer utförlig information om hur dessa områden kan åtgärdas finns under respektive rubrik längre ner i dokumentet):

- Ta fram en fördelning av arbetsmiljöuppgifter för kyrkoherde och ev. andra berörda
- Arkivbeskrivningar och arkivförteckningar behöver uppdateras med senaste gallringsreglerna
- Upprätta lokalt gallringsbeslut/tillämpningsbeslut.
- Undersök arkivlokalernas brandskydd
- Ta fram och publicera en integritetspolicy på den publika webben
- Informera om namn och kontaktuppgifter till dataskyddsombudet på den publika webben och i integritetspolicy
- Fullfölj planerade uppdateringar/revideringar av era vård- och underhållsplaner för kyrkobyggnader.

Mötesanteckningar

Tid 13.00-15.00 9 november 2021

Plats Digitalt

Närvarande

Från Hudiksvallsbygden
Björn Wiksten, kyrkoherde
Ragnar Sidenvall,
kyrkorådsordförande
Pernilla Andersson, kamrer

Från stiftsorganisationen:
Anna Moilanen, Samordnare
förvaltningstillsyn
Mats Lagervall, notarie
Anders Gilldal, ekonom
Cecilia Wallin, stiftsantikvarie
John Anders Borg,
stiftsarkivarie

Innehåll

Sammanfattning	1
Mötesanteckningar	1
Styrning och ledning	4
Regleringar och inskickade underlag	4
Rekommendationer – lämpliga åtgärder	4
Sammanfattande omdöme	4
Arbetsmiljö	4
Regleringar och inskickade underlag	4
Rekommendationer – nödvändiga åtgärder	5
Rekommendationer – lämpliga åtgärder	5
Råd, tips och stöd	5
Sammanfattande omdöme	5
Kris och beredskap	5
Regleringar och inskickade underlag	6
Råd, tips och stöd	6
Sammanfattande omdöme	6
Dokumenthantering	6
Regleringar och inskickade underlag	6
Rekommendationer – nödvändiga åtgärder	7
Rekommendationer – lämpliga åtgärder	7
Råd, tips och stöd	7
Sammanfattande omdöme	8
Kyrksam och GDPR	8
Regleringar och inskickade underlag	8
Rekommendationer – nödvändiga åtgärder	9
Rekommendationer – lämpliga åtgärder	9
Råd, tips och stöd	9
Sammanfattande omdöme	9
Begravningsverksamhet	9
Regleringar och inskickade underlag	9
Sammanfattande omdöme	10
Ekonomi	10
Regleringar och inskickade underlag	10
De underlag som handläggaren har kontrollerat	10

Rekommendationer – lämpliga åtgärder	11
Råd, tips och stöd	11
Sammanfattande omdöme	11
Miljö och klimat.....	11
Regleringar och inskickade underlag	11
Rekommendationer – lämpliga åtgärder	11
Råd, tips och stöd	11
Sammanfattande omdöme	11
Fastighetsförvaltning.....	12
Regleringar och inskickade underlag	12
Rekommendationer – nödvändiga åtgärder.....	12
Råd, tips och stöd	12
Sammanfattande omdöme	12
Kulturarv	12
Regleringar och inskickade underlag	12
Rekommendationer – nödvändiga åtgärder.....	16
Rekommendationer – lämpliga åtgärder	16
Råd, tips och stöd	16
Sammanfattande omdöme	17

Styrning och ledning

Handläggare: Anna Moilanen och Ninni Eketrä

Regleringar och inskickade underlag

Vad ska de göra/ha på plats?	Var är det reglerat?
Kyrkorådet ska ha en arbetsordning (max 4 år gammal) antagen av kyrkorådet	KO 4 kap 3 §
Delegationsordning	En aspekt av kyrkorådets arbetsordning enl. KsSkr 2011:6 avsnitt 8.8

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Arbetsordning kyrkoråd	Finns	Senaste godkända revideringen är från 2016. Förslag till revidering 2019
Delegationsordning	Finns	Framkommer ej när den är beslutad.
Övriga arbetsordningar i förekommande fall	Finns	Finns för kyrkofullmäktige: från 2002. Finns för valnämnd: från 2016.

Rekommendationer – lämpliga åtgärder

- Revidera delegationsordningen minst en gång per mandatperiod
- Säkerställ att datum för fastställande framgår på styrande dokument.
- Om ni väljer att ha arbetsordningar utöver kyrkorådets, bör dessa revideras en gång per mandatperiod.

Sammanfattande omdöme

Utifrån stiftsorganisationens tillsyn inom detta område så bedöms förvaltningen vara adekvat

Arbetsmiljö

Handläggare: Anna Moilanen och Ninni Eketrä

Regleringar och inskickade underlag

Vad ska de göra/ha på plats?	Var är det reglerat?
Fördelning av arbetsmiljöuppgifter	Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) 6 §
Arbetsmiljöpolicy	Reglerna om systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) 5 §
Arbeta med den sociala och organisatoriska arbetsmiljön	Arbetsmiljöverkets föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4)
Rutin för att hantera kränkande särbehandling	Arbetsmiljöverkets föreskrifter om arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) och organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4)
Skyddsronder ska genomföras regelbundet	Arbetsmiljöförordningen 7 §

Skyddsombud ska finnas (men arbetsgivaren kan endast uppmuntra)	Arbetsmiljölagen 6 kap 2 §
Arbeta med aktiva åtgärder, dokumenterat om 25 eller fler anställda	Diskrimineringslagen 3 kap 1-14 §§
Arbeta med lönekartläggningar, dokumenterat om 10 eller fler anställda	Diskrimineringslagen 3 kap 8-9 §§, 14 §
Lönepolicy	Svenska kyrkans kollektivavtal

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Fördelning av arbetsmiljöuppgifter	Ej efterfrågat/ej inskickat	
Arbetsmiljöpolicy	Finns enligt uppgift	Ej inskickad
Arbetar med den sociala och organisatoriska arbetsmiljön	Ja, enligt uppgift	
Skyddsronder genomförs regelbundet	Ja, enligt uppgift	
Skyddsombud	Finns enligt uppgift	
Arbetar med aktiva åtgärder	Ja, dokumenterat enligt uppgift	Fler än 25 anställda så måste det vara dokumenterat
Genomför dokumenterade lönekartläggningar	Ja, dokumenterat enligt uppgift	Fler än 10 anställda så måste det vara dokumenterat
Riktlinjer och rutiner mot trakasserier, sexuella trakasserier, och repressalier	Finns	Från 2016 (dvs. behöver revideras). Bra innehåll.
Rutin mot kränkande särbehandling	Finns	Från 2016 (dvs. behöver revideras). Bra innehåll.
Lönepolicy	Finns	Från 2014 (dvs. behöver revideras)

Rekommendationer – nödvändiga åtgärder

- Ta fram en fördelning av arbetsmiljöuppgifter för kyrkoherde och ev. andra berörda

Rekommendationer – lämpliga åtgärder

- Revidera styrande dokument minst en gång per mandatperiod.

Råd, tips och stöd

- [Mall för fördelning av arbetsmiljöuppgifter](#) finns i SKAOs webbaserade handbok VERA

Sammanfattande omdöme

Utifrån stiftsorganisationens tillsyn inom detta område så bedöms förvaltningen vara adekvat.

Kris och beredskap

Handläggare: Daniel Boström

Regleringar och inskickade underlag

Vad ska de göra/ha på plats?

Var är det reglerat?

Kris- och beredskapsplan	KO 2 Kap. 11§
--------------------------	---------------

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Kris- och beredskapsplan	Finns	Dokumentet saknar datum för fastställande samt revisionsdatum.

Råd, tips och stöd

- Länk till nationell nivå's sida med mallar: [Före krisen - Svenska kyrkan intranät - Krishantering](#)

Sammanfattande omdöme

Utifrån stiftsorganisationens tillsyn inom detta område så bedöms förvaltningen vara god

Dokumenthantering

Handläggare: Stiftsarkivarie John Anders Borg

Regleringar och inskickade underlag

Vad ska de göra/ha på plats?

Var är det reglerat?

Kunskap om registrering/diarieföring av upprättade och inkomna handlingar inkl. den inomkyrkliga offentligheten/sekretessen	KO: Tolfte avdelningen (53-56 kap.)
Praktisera registrering/diarieföring	SvKB 2016:6
En väl fungerande arkivredovisning, bestående av: Arkivbeskrivning, klassificeringsstruktur, dokumenthanteringsplan (inkl. lokalt gallringsbeslut) samt arkivförteckning	SvKB 2017:1
Utföra korrekt gallring	SvKB 2019:1
Ha godkända arkivlokaler	SvKB 2017:1

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Arkivbeskrivningar	Finns	Behöver uppdateras med senaste gallringsreglerna (SvKB 2019:1).
Arkivförteckningar	Finns	Inskickade arkivförteckningar saknar förteckningsblad med volymredovisningar. Arkivförteckningar före 2014 är ej inskickade.
Diarieföringsprogram	ACTA enligt förvaltnings-tillsynen	
Dokumenthanteringsplan	Finns	Använder klassificeringsstruktur och har lokal variant av dokumenthanteringsplan.

Lokalt gallringsbeslut	Okänt	Kallas även lokalt tillämpningsbeslut. Skall finnas, med senaste gallringsreglerna (SvKB 2019:1). Tydliggör koppling till dokumenthanteringsplanen.
Delegerat ansvar för arkiv och registratur	Okänt	Uppgift saknas. Bör ordnas.
Godkända arkivlokaler	Kontrolleras	Kontrolleras av fastighetstekniker eller motsvarande. Svenska kyrkan stödjer sig på Riksarkivets föreskrifter, som bl.a. kräver 120 minuters brandskydd för pappershandlingar.
Innehållet i arkivlokaler	Kontrolleras	Kontrollera att det endast förvaras arkivmaterial i arkivlokalen. I händelse av brand kan exempelvis en dator eller annan elektrisk apparat i ett arkiv avge för dokumenten skadliga ämnen.

Rekommendationer – nödvändiga åtgärder

- Arkivbeskrivningar och arkivförteckningar behöver uppdateras med senaste gallringsreglerna (SvKB 2019:1). Se ovan.
- Upprätta lokalt gallringsbeslut/tillämpningsbeslut. Kyrkorådet tar beslut i ordinarie möte. Se ovan.
- Undersök arkivlokalernas brandskydd etc. Se ovan.

Rekommendationer – lämpliga åtgärder

- Se till att hålla kanslipersonalen kunnig inom dokumenthantering och arkivvård.
- Se till att arkivlokalerna endast innehåller arkivhandlingar.
- Ordna delegation för arkivvård, arkivlokaler samt utlämnande av allmänna/offentliga handlingar.

Råd, tips och stöd

- Svenska kyrkan nationell nivå under Verksamhetsstöd har tips, råd och mallar: <https://internwww.svenskakyrkan.se/verksamhetsst%c3%b6d/arkiv-och-dokumenthantering>
- Rörande dokumenthanteringsplanen kan man hämta inspiration från Bromma församling: <https://internwww.svenskakyrkan.se/stockholmsstift/arkiv-gallring-och-diarieforing> (Leta upp frasen ”I den mall” och klicka vidare på den länken.)
- Samverka och nätverka med andra församlingar och pastorat kring frågor om dokumenthantering.
- Tips: Lämna ej gallringsbara handlingar till ”pappersåtervinningen”, anlita hellre entreprenör: Svenska kyrkan har avtal med Suez via gemensamma inköp.
- Kyrkliga handlingar t.o.m. 1999 skall levereras till respektive Landsarkiv (010-476 70 00)

- Tips: Stiftsarkivariens frågestund i Teams första tisdagen i månaden kl.10:00. Länk via stiftsarkivariens sida:
<https://internwww.svenskakyrkan.se/uppsalastift/administration-arkiv-och-diarieforing>
- Tips: Akuta skriftliga frågor kring dokumenthantering kan ställas till:
uppsalastift.adminstod@svenskakyrkan.se

Sammanfattande omdöme

Utifrån stiftsorganisationens tillsyn inom detta område så bedöms förvaltningen vara Adekvat.

Kyrksam och GDPR

Handläggare: Sanna Dahlberg

Kontaktuppgifter: uppsalastift.dataskydd@svenskakyrkan.se

Regleringar och inskickade underlag

Vad ska göras/finnas på plats?	Var är det reglerat?
Kyrksam ska vara uppdaterad med korrekta uppgifter om medarbetare och förtroendevalda	SvKB 2014:1
Församlingen ska uppfylla kraven i dataskyddsförordning och tillhörande dataskyddslagstiftning	EU:s dataskyddsförordning ¹ samt tillhörande svensk dataskyddslagstiftning ²

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Kyrksam	Saknas	I Kyrksam finns 42 medarbetare registrerade, enligt svaret i checklistan har de 46,3 anställda. Därmed antar jag att Kyrksam inte är komplett. Dataskyddsombudet är inte heller registrerat i Kyrksam.
Integritetspolicy	Saknas	Finns inte med i det inskickade materialet och inte heller på församlingens publika webbplats.
Dataskyddsombud	Finns/saknas	I Checklistan anges att Roger Holmsten är församlingens dataskyddsombud. Han är extern konsult, och enligt en tidigare kontakt stiftets dataskyddsansvariga har haft med församlingen är han inte särskilt aktiv. Information saknas på den publika

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandlingar av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

² Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning samt Förordning (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

webben angående dataskyddsombudets kontaktuppgifter.

De underlag som handläggaren har kontrollerat

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Kyrksam	Finns, ej komplett	Se kommentar i föregående stycke
Församlingens publika webb	GDPR-information saknas	Se kommentar i föregående stycke. Den enda GDPR-relaterade information stiftets dataskyddsansvariga hittar på den publika webben finns på en sida där man kan anmäla sig till konfirmation. Det är förstås bra, men församlingen behöver informera om GDPR för hela sin verksamhet.

Rekommendationer – nödvändiga åtgärder

- Ta fram och publicera en integritetspolicy på den publika webben
- Informera om namn och kontaktuppgifter till dataskyddsombudet på den publika webben och i integritetspolicy

Rekommendationer – lämpliga åtgärder

- Lägg till dataskyddsombudet i Kyrksam.
- Utvärdera dataskyddsombudets arbete/stöd hittills (och fundera på om det kan vara läge att byta person).

Råd, tips och stöd

- Använd stödmaterialet för pastorat/församlingar för att vidareutveckla integritetspolicy med processbeskrivningar för verksamheten, för att ta fram de rutiner som behövs etc.

[Dataskyddsförordningen \(GDPR\) - Svenska kyrkan intranät - Intranät Stockholms stift](#)

Sammanfattande omdöme

Utifrån stiftsorganisationens tillsyn inom detta område så bedöms förvaltningen vara bristfällig.

Begravningsverksamhet

Handläggare: Anna Moilanen och Ninni Eketråd

Regleringar och inskickade underlag

Vad ska de göra/ha på plats?	Var är det reglerat?
Riktlinjer för begravningsverksamheten (antagna av kyrkofullmäktige, till stiftet för kännedom)	KO 2 kap 6a §
Tillgång till särskilda gravplatser för de som inte tillhör något kristet trossamfund	2 kap 2 § begravningslagen
Tillgång till lokal för bisättning	9 kap 6 § begravningslagen

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Riktlinjer för begravningsverksamheten	Finns	Antagna 2020-06-11. Utförliga inom relevanta områden. Nämner både avtal om särskilda gravplatser och lokal för bisättning.

Sammanfattande omdöme

Utifrån stiftsorganisationens tillsyn inom detta område så bedöms förvaltningen vara god

Ekonomi

Handläggare: Anders Gilldal

Kontaktuppgifter: uppsalastift.ekonomi@svenskakyrkan.se

Regleringar och inskickade underlag

Vad ska göras/finnas på plats?	Var är det reglerat?
Årsredovisning (ÅR) för församlingen	Kyrkoordningens 47 kap. 9 paragrafen
Revisionsberättelse (RB) för församlingen	Kyrkoordningens 48 kap. 6 paragrafen

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Årsredovisning för pastoratet	Finns	Saknas underskrifter
Revisionsberättelse för pastoratet	Saknas	Finns ej nämnd i checklistan många förknippar den dock med ÅR och har den med i ÅR. Dock finns revisorernas granskningsrapport som meddelar God ordning.

De underlag som handläggaren har kontrollerat

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Målsattkapital/Signalnivå		Totalt eget kapital är tillräckligt för att få grönt ljus enligt Nationell Nivås modell för kontroll av målkapitalet. Enbart målkapitalet ger dock gult ljus. En förstärkning av målkapitalet med cirka 7 mnkr innebär att pastoratet får grönt ljus enbart på målkapitalet. Väljer pastoratet att behålla nuvarande nivå behövs en tydlig motivering.
Artikel från KT		Ett stort antal byggnader 62 st. inkl. 6 kyrkor. Många byggnader med låg nyttjandegrad och stora underhållsbehov, bland annat flera församlingshem enligt artikeln.

Rekommendationer – lämpliga åtgärder

- Fundera på om pastoratet ska öka målkapitalet. Se bilaga. 47 kap 5 § KO
- En handlingsplan för det stora byggnadsbeståndet – medvetenheten finns.

Råd, tips och stöd

- Uppsala stift, uppsalastift.ekonomi@svenskakyrkan.se
- Nationell nivå, ekonom AnnMargaret Dahlström
- Nationell nivå, ekonom Liselotte Ågren

Sammanfattande omdöme

Utifrån stiftsorganisationens tillsyn inom detta område så bedöms förvaltningen vara god

Miljö och klimat

Handläggare: Daniel Boström

Regleringar och inskickade underlag

Vad ska de göra/ha på plats?	Var är det reglerat?
Hur jobbar ni för att nå effekt- och delmål avseende Svenska kyrkans färdplan för klimatet?	KS 2018-1387
Kemikalieförteckning	

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Resepolicy	Finns	Kan utökas till en Mötes- och resepolicy för att inkludera ytterligare aspekter.
Kemikalieförteckning	Finns	Ej inskickad till stiftet för kännedom.

Rekommendationer – lämpliga åtgärder

- **Miljödiplomering för hållbar utveckling.** Svenska kyrkans miljödiplomering för hållbar utveckling är ett ledningssystem för församlingens långsiktiga arbete med hållbarhetsfrågor. Svenska kyrkans miljödiplomering för en hållbar utveckling består av en arbetsmetod i sex steg. Arbetssättet skapar förutsättningar för ett långsiktigt arbete med miljö- och andra hållbarhetsfrågor med utgångspunkt i en teologisk grund. Inom miljödiplomering sätter man mål för både det pastorala arbetet och för andra verksamhetsområden. Arbetet bygger på delaktighet och gemensamt lärande.

Råd, tips och stöd

<https://internwww.svenskakyrkan.se/hallbarhetsportalen/miljodiplomering>

Sammanfattande omdöme

Utifrån stiftsorganisationens tillsyn inom detta område så bedöms förvaltningen vara god.

Fastighetsförvaltning

Handläggare: Dan Romell

Regleringar och inskickade underlag

Vad ska de göra/ha på plats?	Var är det reglerat?
<u>Lokalförsörjningsplan</u> Kyrkofullmäktige i församling/pastorat, ska ha antagit en lokalförsörjningsplan (LFP) senast den 1 januari 2022.	Kyrkomötesbeslut 2016, SvKB 2018:08
<u>Fastighetsregistret</u> Församling/pastorat ska fortlöpande hålla sitt fastighetsregister aktuellt och komplett.	Kyrkomötesbeslut 2016. SvKB 2017:21

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Lokalförsörjningsplan (LFP)	Saknas	Vid telefonsamtal med församlingen framgår det att arbetet med LFP pågår. Vid telefonsamtal med församlingen så framgick att arbetet har startat men avstannat
Fastighetsregistret	Saknas	Vid telefonsamtal med församlingen så framgick det att de arbetar med de fastigheter som haft oklar ägarstruktur och att registret ska revideras

Rekommendationer – nödvändiga åtgärder

- Organisationen behöver (sannolikt) stöd och coaching från stiftet om lokalförsörjningsplanen ska bli klar i tid.

Råd, tips och stöd

- Stiftsingenjören har erbjudit sig att stödja och coacha församlingen i arbetet med lokalförsörjningsplanen

Sammanfattande omdöme

Utifrån stiftsorganisationens tillsyn inom detta område så bedöms förvaltningen vara bristfällig.

Kulturarv

Handläggare: Cecilia Wallin

Regleringar och inskickade underlag

Vad ska de göra/ha på plats?	Var är det reglerat?
Kyrkobyggnader och kyrkotomter ska vårdas och underhållas så att deras	Kulturmiljölag (1988:950) 4 kap 2 §

<p>kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas.</p> <p>Kyrkobyggnader avser här byggnader som före den 1 januari 2000 har invigts för Svenska kyrkans gudstjänst och den 1 januari 2000 ägdes eller förvaltades av Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar.</p> <p>Kyrkotomt är ett område kring en kyrkobyggnad som hör samman med byggnadens funktion och miljö och som inte är begravningsplats.</p>	
<p>Ägare till kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser (som avses i 4 kap. 3, 4, 13 och 14 §§ kulturmiljölagen) ansvarar för att en vård och underhållsplan finns för dessa objekt. Planen ska redovisa hur objekten ska vårdas och underhållas så att det kulturhistoriska värdet inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas. Såväl sedvanligt underhåll som tillståndspliktiga åtgärder enligt 4 kap. 3 och 13 §§ kulturminneslagen ska framgå av planen. Planen ska revideras med intervall om högst tio år. Länsstyrelsen ska ges möjlighet att yttra sig över planen.</p>	<p>Riksantikvarieämbetets föreskrifter om kyrkliga kulturminnen KRFS 2012:2, 11§</p>
<p>Inventarier av kulturhistoriskt värde, som hör till kyrkobyggnad eller annan kyrklig byggnad, kyrkotomt eller begravningsplats, ska förvaras och vårdas väl.</p>	<p>Kulturmiljölag (1988:950) 4 kap 6 §</p>
<p>Alla kyrkor skall ha en uppdaterad inventarieförteckning. Inventarieförteckningens innehåll ska följa Riksantikvarieämbetets föreskrifter.</p> <p>(Stiftet ska minst vart 6 år kontrollera inventarieförteckningen. Kontroll ska även göras i samband med byte av inventarieansvariga (enligt ovan))</p>	<p>Kulturmiljölag (1988:950) 4 kap 7-8 § § Riksantikvarieämbetets föreskrifter om kyrkliga kulturminnen KRFS 2012:2, 14§</p>
<p>I varje församling skall det utses två personer som har ansvar för att föra förteckningen. De skall också se till att föremålen förvaras och vårdas väl.</p>	<p>Kulturmiljölag (1988:950) 4 kap 8 § Kyrkoordningen 40 kapitlet 2§ (här anges vilka personer/funktioner de två inventarieansvariga är)</p>

<p>Församlingen skall anmäla till länsstyrelsen vilka som har utsetts. de två inventarieansvariga är; kyrkoherden och en av kyrkorådet utsedd kyrkvård som är ledamot eller ersättare i rådet. Kyrkoherden får delegera ansvaret till annan präst i församlingen.</p>	
<p>I vården av en begravningsplats ska dess betydelse som en del av kulturmiljön beaktas. Begravningsplatsen omfattas också sådana byggnader på begravningsplatsen som inte är kyrkobyggnader, fast anordningar som murar och portaler samt vegetation.</p>	<p>Kulturmiljölagens (KML) kap 4. 11-12 § §</p>

Underlag	Finns/saknas	Kommentar
Vård- och underhållsplan, Agö kapell	Finns/saknas	Vård- och underhållsplanen upprättades 2005, denna finns hos stiftet. /Stiftsorganisationen har inför förvaltningstillsynen 2021 inte tagit del av senaste versionen av vård- och underhållsplanen.
Vård- och underhållsplan, Bålsö kapell	Finns/saknas	Se ovan
Vård- och underhållsplan, Hölicks kapell	Finns/saknas	Se ovan
Vård- och underhållsplan, Idenors kyrka	Finns/saknas	Se ovan
Vård- och underhållsplan, Kråkö kapell	Finns/saknas	Se ovan
Vård- och underhållsplan, Kuggöarnas kapell	Finns/saknas	Se ovan
Vård- och underhållsplan, Bergöns kapell	Finns/saknas	Vård- och underhållsplanen upprättades 2006, denna finns hos stiftets organisationen /Stiftsorganisationen har inför förvaltningstillsynen 2021 inte tagit del av senaste versionen av vård- och underhållsplanen.
Vård- och underhållsplan, Hälsingtuna kyrka	Finns/saknas	Se ovan

Vård- och underhållsplan, Jacobs kyrka	Finns/saknas	Se ovan
Vård- och underhållsplan, Rogsta kyrka	Finns/saknas	Se ovan
Vård- och underhållsplan, Sofiedals kapell	Finns/saknas	Se ovan
Inventarieförteckning Agö kapell	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2016.
Inventarieförteckning Bergöns kapell	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2016.
Inventarieförteckning Björkbergskyrkan	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2003.
Inventarieförteckning Bålsö kapell	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2016.
Inventarieförteckning Håstakyrkan	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2016.
Inventarieförteckning Hälsingtuna kyrka	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2016.
Inventarieförteckning Idenors kyrka	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2016.
Inventarieförteckning Jacobs kyrka	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2016.
Inventarieförteckning Kråkö kapell	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2016.
Inventarieförteckning Kuggöarnas kapell	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2010.
Inventarieförteckning Olmens kapell	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2016.
Inventarieförteckning Rogsta kyrka	Finns	Inventarieförteckning finns i SACER. Senast uppdaterad/kontroll 2016.

Pågående/aktuella vård- och underhållsprojekt finansierat av kyrkoantikvarisk ersättning och kyrkounderhållsbidrag/kyrkobyggnadsbidrag

Kyrka	Projekt
Idenors kyrka	Tjärstrykning klockstapel (KAE finansierat) Revidering av vård- och underhållsplan (KAE ansökan under beredning)
Håsta kyrka	Reparation av golvet yttjämnhet (KAE finansierat)
Jakobs kyrka	Sanering av organiskt material i kryppgrunden, VVS tekniska system, renovering av automatik och motorer till kyrkklockor och tornluckor (samtliga delfinansierade av kyrkounderhållsbidraget) Revidering av vård- och underhållsplan (KAE ansökan under beredning)

Hälsingtuna kyrka	Åtgärder på rötskada i takkonstruktion (KAE ansökan under beredning) Revidering av vård- och underhållsplan (KAE ansökan under beredning)
Rogsta kyrka	Revidering av vård- och underhållsplan (KAE ansökan under beredning)
Kråkö kapell	Tillkommande kostnader för utvändig restaurering av färgskikt

Rekommendationer – nödvändiga åtgärder

- Fullfölj planerade uppdateringar/revideringar av era vård- och underhållsplaner för kyrkobyggnader. Enligt Riksantikvarieämbetets föreskrifter om kyrkliga kulturminnen KRFS 2012:2, 11§ ska vu-planerna uppdateras minst vart 10 år. Vård- och underhållsplaner för kyrkobyggnader är också ett krav för att kunna beviljas kyrkoantikvarisk ersättning.

Rekommendationer – lämpliga åtgärder

- Tänk på att inventarieförteckningen främst ska vara en förteckning över kulturhistoriskt värdefulla inventarier vilka skyddas enligt Kulturmiljölagen. I förteckningarna finns inventarier som är kategoriserade som ”Kulturhistoriskt värdefull kyrklig inventarie”. Fler av dessa föremål skulle i stället kategoriserats som ”Kyrklig inredning” eller ”Övriga kyrkliga föremål”. Med anledning av detta bör församlingen göra en revidering av dessa uppgifter.

Råd, tips och stöd

- Pastoratet har möjlighet att söka kyrkoantikvarisk ersättning och vi rekommenderar att pastoratet fortsätter att söka vid behov. Sista ansökningdagen för KAE är sista oktober årligen
- Det är möjligt att *söka KAE* till fördjupade studier vid uppdatering av inventarieförteckningar utförda av särskild kompetens (t.ex. konservator, konstvetare eller antikvarie). Observera att det löpande arbetet med att uppdatera inventarieförteckningarna enligt 4 kap 7§ KML inte är ersättningsberättigat utan ingår i den ordinarie verksamheten. Pastoratet/församlingarna är välkomna att kontakta stiftsantikvarien för mer information och rådgivning inför det fortsatta arbetet med *inventarieförteckningar*.
- Pastoratet är välkomna att kontakta stiftsorganisationen för mer information och rådgivning inför pastoratets *revidering av vård- och underhållsplanerna*. Under 2021 pågår en revidering av stiftets mall för vård- och underhållsplaner.
- Pastoratet är välkomna att kontakta stiftsorganisationen för mer information och rådgivning inför *genomförandet av vård- och underhållsprojekt och ansökan om ersättning och bidrag*.
- *Inför vård- och underhållsprojekt* eller andra åtgärder som församlingen önskar göra i sina skyddade kyrkor och miljöer ska kontakt tas med Länsstyrelsen. Stiftet rekommenderar en tidig kontakt inför tillståndsprövning. Utan Länsstyrelsens tillstånd

alternativ meddelande om att tillstånd inte krävs för planerad åtgärd handlägger inte stiftet inkomna ansökan om KAE eller KUB. Ta därför tidig kontakt med länsstyrelsen.

- Kontaktuppgifter till stiftsorganisationens kulturarvsgrupp hittar ni på webben: <https://internwww.svenskakyrkan.se/uppsalastift/kulturarvbyggnader>
- Matnyttigt från nationell nivå: <https://internwww.svenskakyrkan.se/fastighetkulturarv?ptid=0>

Sammanfattande omdöme

Utifrån stiftsorganisationens tillsyn inom detta område så bedöms förvaltningen vara adekvat.